

Ki nyerne?

**A világ legjobb hadserege és
haditengerészete,
több tízezer kiváló német
zsoldossal támogatva**

**Néhány részeg farmer
és halász, elavult
vadászpuskákkal**

76. óra

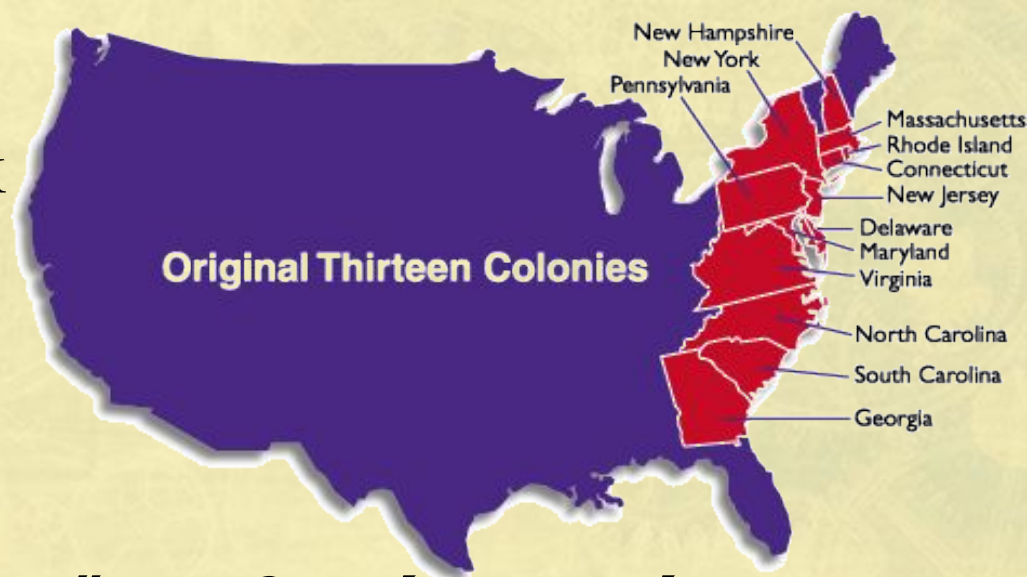
Az USA

TK. 14. lecke

(150-159. o.)

1. Az USA létrejötte

- 17. század: angol telepesek érkeznek
  - Mayflower, 1620
- Londonból irányítanak
- 13 brit gyarmat
- Nincs képviselet a parlamentben, de az adófizetés kötelező => felháborodás
- Katonák: nem védelem, hanem elnyomás

- A társadalom három részre szakadt:
  - Patrióták, radikális csoport (whigek): fegyveres szembenállást akartak (40%)
  - Lojálisak (toryk): hűségesek az angolokhoz (20%)
  - Semlegesek: (40%)
- 1770: a radikálisok kövekkel megdobálják a királyi vámtiszteket => a katonák a tömegbe lönek => 5 halott => „**bostoni mészárlás**”

- 1773: „Bostoni teadélután”

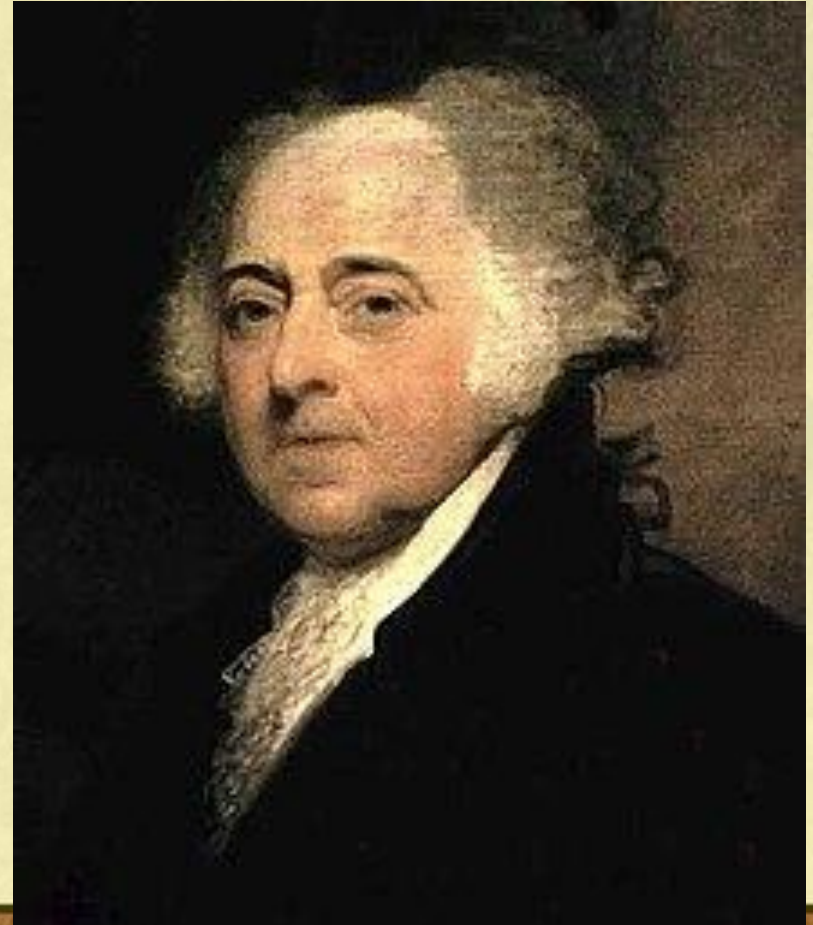
- 1775: lexingtoni csata, a háború kezdete

- A háborút az USA nyeri =>
POLGÁRI KÖZTÁRSASÁG

– George Washington, majd John Adams

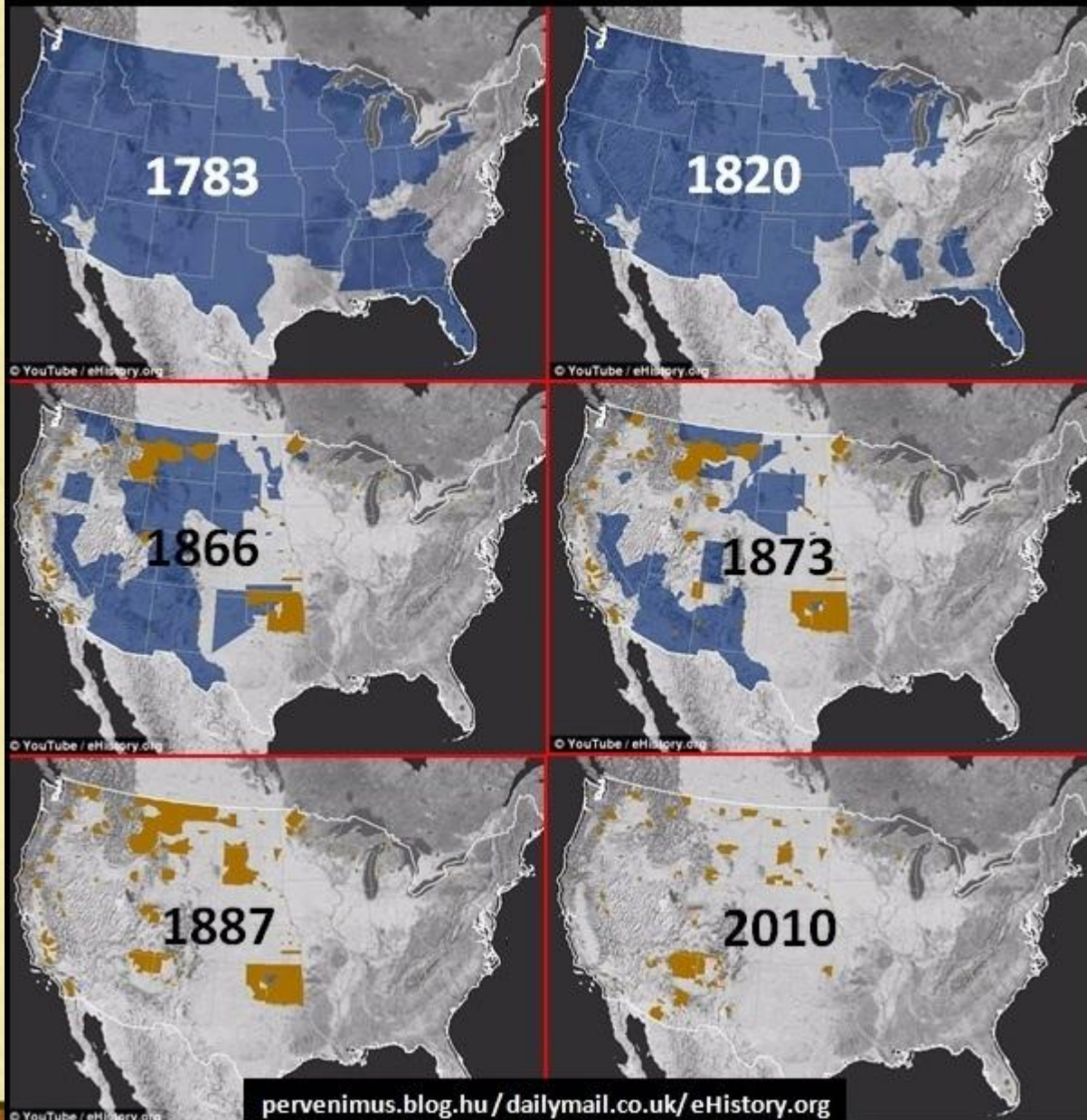

- Indiánokat
elűzték
földjeikről

- Rezervátumok,
melyek mérete
folyamatosan
csökken
- Bölénycsordák
megtizedelése
=> az indiánok
utolsó
élelemforrása is
megszűnik

Az amerikai őslakos indiánok területeinek elvétele
1783 és 2010 között

2. Polgárháború (1861-1865)

- Területnövekedés:
  - Gyorsan nő az ország
- Hatalmas ország => telepesek érkeztek

Európából

- Új városok,
új vasútvonalak
- Aranyláz

Észak

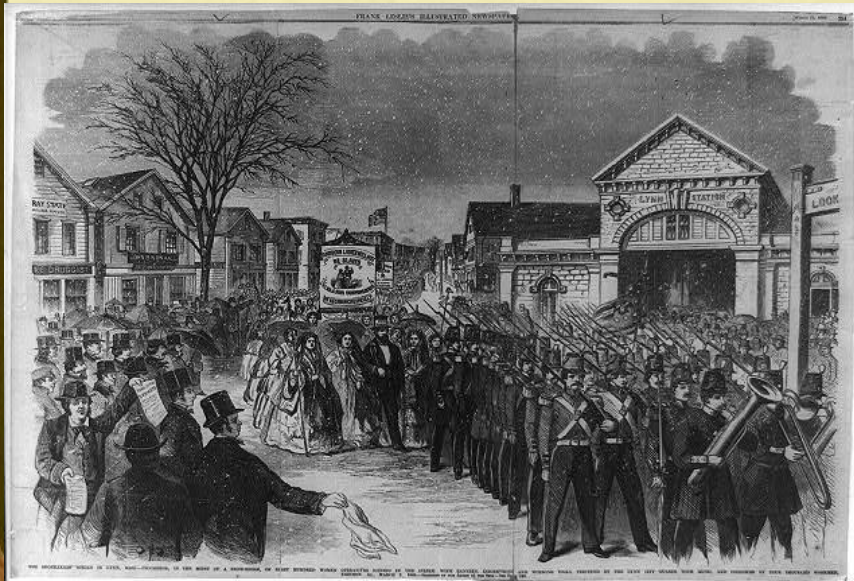

Dél

- Farmergazdaság (búza)
  - Gépesített gyáripár
  - Tilos a rabszolgatartás
-
- Rabszolgatartó ültetvények
  - Gyarmatáru, dohány, cukornád, rizs, gyapot,
  - Afro-amerikai rabszolgák

I. Mozgalmak a rabszolgák fölszabadítására

– 1860: Abraham Lincoln – USA 16. elnöke

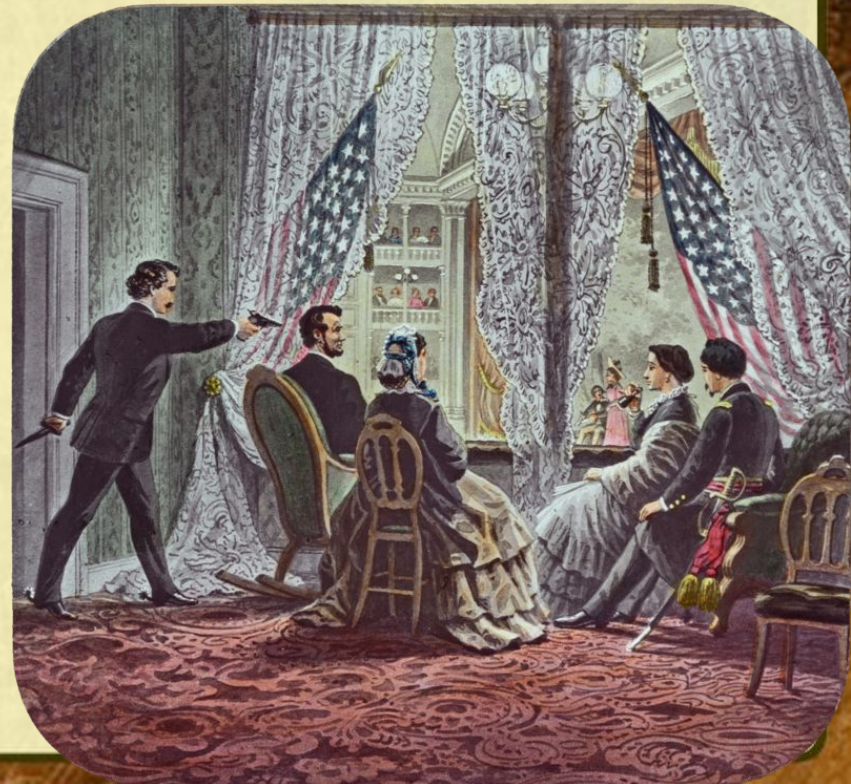
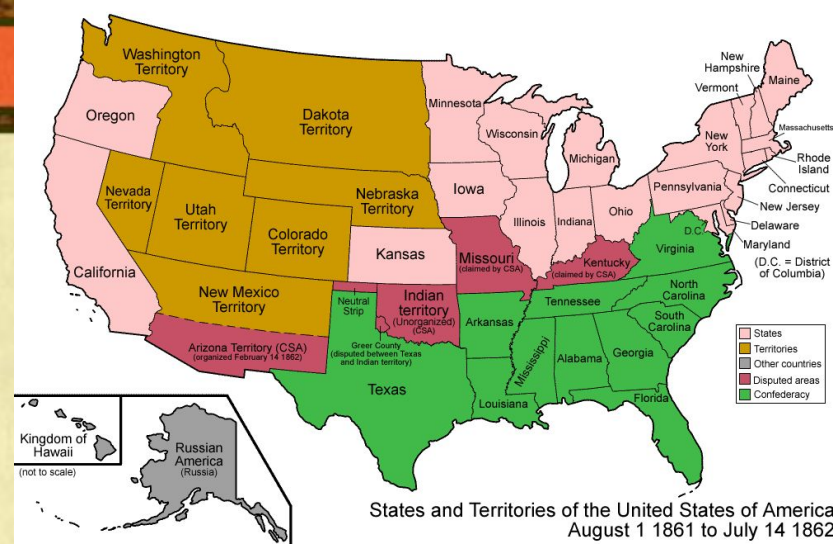
- Köztudottan rabszolgaellenes =>

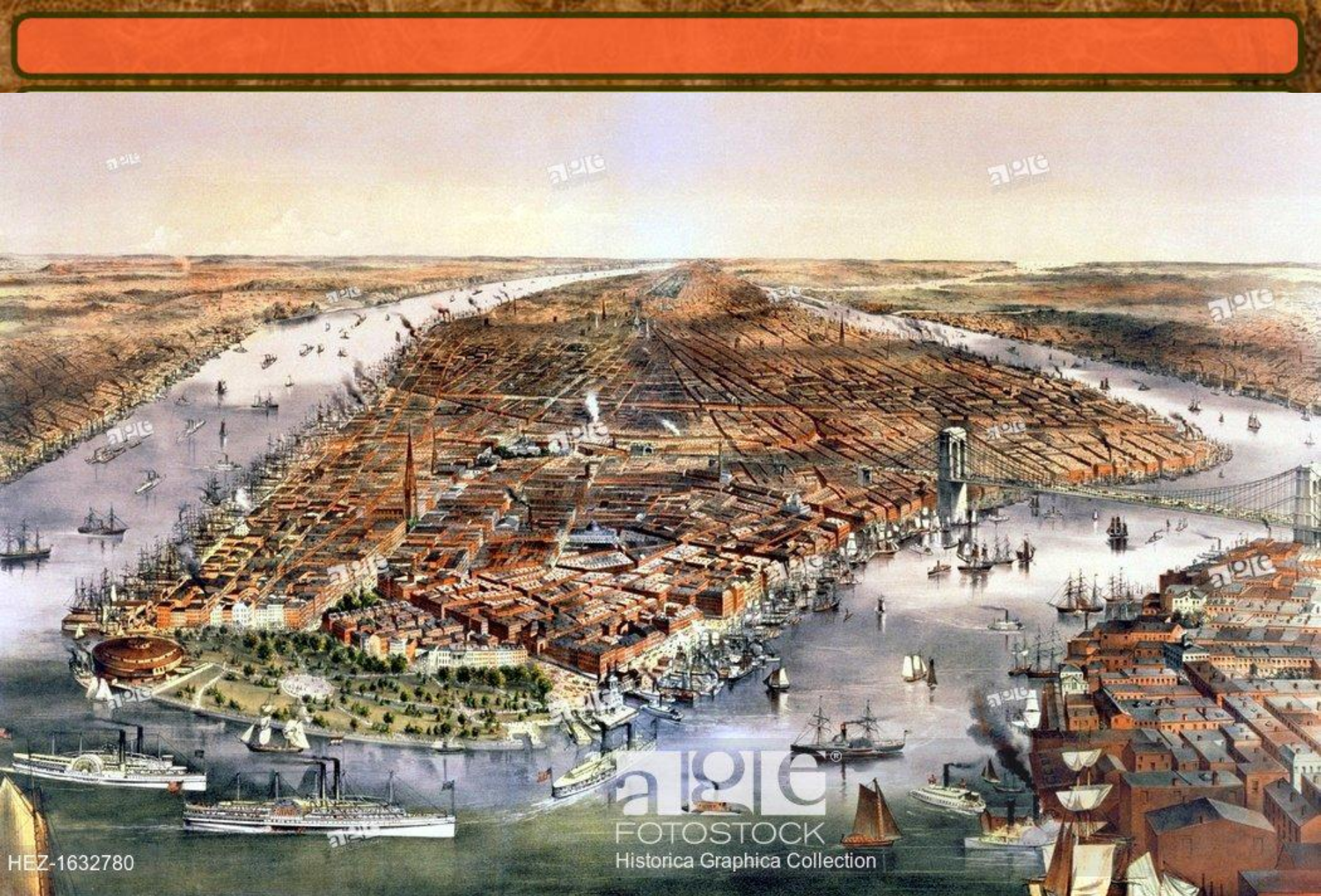
– A 11 déli állam kilépett az Unióból => Konföderáció

– Lincoln kihirdeti: rabszolgák fölszabadítása
(Konföderáció területén IS)

- Az Unió gazdasági fölénye => győzelem
- Lincoln => merénylet
- Magyarok a polgárháborúban
  - 1848-1849-es katonák => kivándoroltak, majd harcolnak az északiak oldalán (Asbóth Sándor)
  - Titkos üzenetek magyar nyelven (nem tudják a déliek megfejteni)

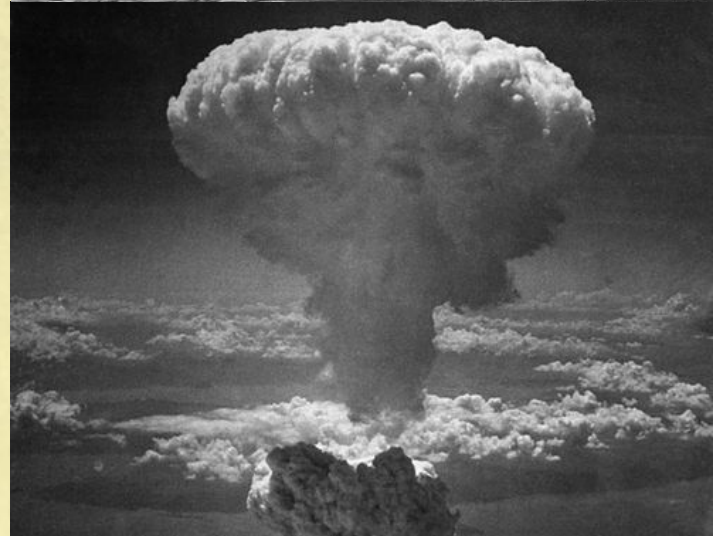
HEZ-1632780

New York 1870-ben

3. Világhatalommá válás

- Hatalmas gazdasági fejlődés
- Több 10 milliónyi bevándorló
- Aranyláz Alaszkában (kőolaj=fekete arany)
- 1917: belép az I. világháborúba és győz az antant
- 1920-as évek: pénzügyi-gazdasági szerep
(hitelek Európának)
- 1929-1932: nagy gazdasági világválság

- II. világháború: ismét győz
- Szuperhatalom, atomfegyver
- Marshall-segély
- Hidegháború: fegyverkezési verseny

- **2001. szeptember 11:**
  - Összehangolt **merényletsorozat**
  - Iszlamista terrorcsoport (Al-Kaida)
  - **New York-i Világkereskedelmi Központ ikertornyai**
  - **Amerikai Védelmi Minisztérium - Pentagon** (Washington)
  - **3000 áldozat**
  - **Terrorizmus elleni háború:**
    - 20 évig harcolnak Afganisztánban
    - 2021: kivonultak az amerikaiak, a nyugatbarát kormány megbukott

